

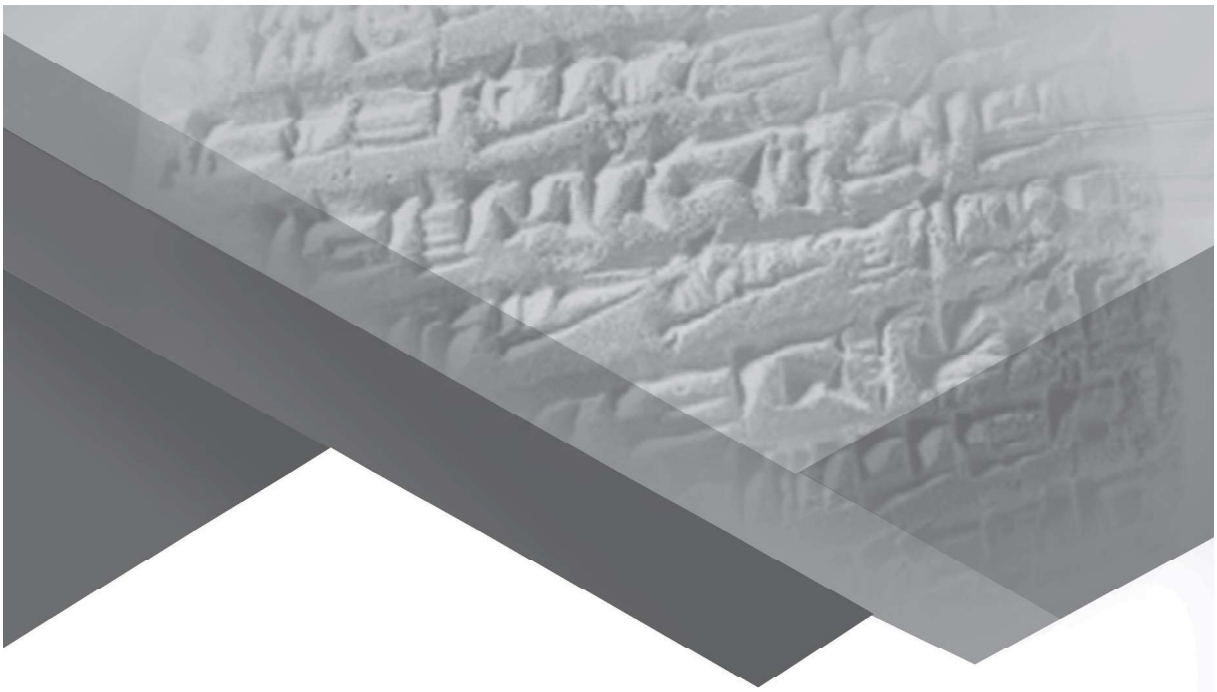
TÜRKİYE'DE ESKİÇAĞ FİLOLOJİSİ ÇALIŞMALARI:

YAZILI BELGELER SEMPOZYUMU

ÖZET KİTAPÇIĞI

20 - 22 Ekim 2025

Ankara

TÜRKİYE'DE ESKİÇAĞ FİLOLOJİSİ ÇALIŞMALARI: YAZILI BELGELER SEMPOZYUMU

ÖZET KİTAPÇIĞI

20 - 22 Ekim 2025
Ankara

Ankara Üniversitesi Yayınları No: 916
Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayın No: 307

Editörler:

Prof. Dr. İrfan ALBAYRAK
Arş. Gör. Aslı Çiçek ÖZBEK BİLGİLİ
Arş. Gör. Nalan BURULDAĞ

Yayına hazırlayanın notu:
Yazıların her tür sorumluluğu yazarlarına aittir.

ISBN: 978-605-136-925-9

Basım Yeri:
Ankara Üniversitesi Basımevi
10. Yıl Yerleşkesi Beşevler / ANKARA
Tel: 0 (312) 213 66 55
Basım Tarihi: 17.10.2025

ONUR KURULU

Nadir ALPARSLAN
(Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı)

Dr. Serdar ÇAM
(Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı)

Gökhan YAZGI
(Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı)

Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR
(Ankara Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. İrfan ALBAYRAK
(Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanı)

Birol İNCECİKÖZ
(Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdür)

Bülent GÖNÜLTAŞ
(Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdür Yardımcısı)

Yusuf KIRAÇ
(Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürü)

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Prof. Dr. İrfan ALBAYRAK

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Çağatay AŞKİT
Prof. Dr. Hakan EROL
Prof. Dr. Özlem SİR GAVAZ
Doç. Dr. Murat ÇAYIR
Doç. Dr. Serap GÜR KALAYCIOĞULLARI
Doç. Dr. Gülgüney MASALCI ŞAHİN
Doç. Dr. Ayşe YAKUT
Dr. Öğr. Üyesi Rukiye ÖZTÜRK
Arş. Gör. Nalan BURULDAĞ
Arş. Gör. Aslı Çiçek ÖZBEK BİLGİLİ

BİLİM KURULU

Prof. Dr. İrfan ALBAYRAK
Prof. Dr. Yasemin ARIKAN
Prof. Dr. Çağatay AŞKİT
Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN
Prof. Dr. Salih ÇEÇEN
Prof. Dr. Bedia DEMİRİŞ
Prof. Dr. Çiğdem DÜRÜŞKEN
Prof. Dr. Hakan EROL
Prof. Dr. Lütfi Gürkan GÖKÇEK
Prof. Dr. Erman GÖREN
Prof. Dr. Cahit GÜNBATTI
Prof. Dr. Bülent İPLİKÇİOĞLU
Prof. Dr. Yusuf KILIÇ
Prof. Dr. Remzi KUZUOĞLU
Prof. Dr. Fatih ONUR
Prof. Dr. Gül ÖZAKTÜRK
Prof. Dr. Esma ÖZ KİRİŞ
Prof. Dr. Hasan PEKER
Prof. Dr. Özlem SİR GAVAZ
Prof. Dr. Hasan Ali ŞAHİN
Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR
Prof. Dr. Candan ŞENTUNA
Prof. Dr. Fafo TELATAR
Prof. Dr. Şeyhmus Recai TEKOĞLU
Prof. Dr. Ahmet ÜNAL
Prof. Dr. Nurgül YILDIRIM
Prof. Dr. Turgut YİĞİT
Doç. Dr. Metin ALPARSLAN
Doç. Dr. Ebru N. AKDOĞU ARCA
Doç. Dr. Murat ÇAYIR
Doç. Dr. Meltem DOĞAN ALPARSLAN
Doç. Dr. Serap GÜR KALAYCIOĞULLARI
Doç. Dr. Sultan Deniz KÜÇÜKER
Doç. Dr. Gülgüney MASALCI ŞAHİN
Doç. Dr. Ayşe YAKUT
Doç. Dr. Esra YALAZI
Dr. Öğr. Üyesi Tolga ÖZHAN
Dr. Öğr. Üyesi Rukiye ÖZTÜRK
Dr. Oğuz SOYSAL

TLOS ÖZELİNDE TIBERIUS DÖNEMİ BATI LYKIA'SI

M. Ertan YILDIZ*

ÖZET

Tiberius döneminde Lykia'da Tiberius ve Livia kültü kurulmuştur. Lykia henüz Roma'nın bir eyaleti değilken bu iki kültün niçin kurulduğu ile ilgili bilim dünyasında bazı önerilerde bulunulmuştur. Bu dönemde Lykia'nın içinde bulunduğu bir krizi Tiberis'un önlediği ya da Lykia'nın Roma'nın bir eyaleti olma sürecinden Tiberius'un vazgeçtiği önerileri öne çıkmaktadır. Bu dönemde Lykia'da bu iki kültün kurulmasının dışında kentlerin dinsel ve sosyal yaşamlarında da bazı değişikliklerin yaşandığı görülmektedir. Tlos yazıtlarında belgelenen ve kentin vatandaşlarının bir demosa bağlı olarak Bellerophonteios, Sarpedonios, Iobateios, Malieus, ve Aste/Astikos ya da Asteus olarak bölümlenmesinden vazgeçilmiştir. Aynı durum Tlos'un komşu kenti Ksanthos için de geçerlidir. Yine Tiberius döneminde Tlos'ta daha önce görülmeyen Ata Tanrı Kronos, Ksanthos'ta Ata Tanrı Ksanthos kentlerin dinsel yaşamına dahil olmuşlardır. Tlos'ta bulunan yeni bir yazıt tiyatronun inşası için toplanan bir bağış listesinin Augustus dönemine değil Tiberius dönemine tarihlenmesine kesinlik kazandırmıştır. Bu yazıtta tiyatronun inşası ya da onarımı sonrası tiyatronun Tiberius ile birlikte Sebaste olarak anılan Livia'ya ithaf edildiği açıkça belirtilmiştir. Aynı şekilde Tiberius döneminde Pataralıların demosu, vatandaşlaı Polyperkhon'u, Carsar Germanicus onuruna düzenlenen festival ve tiyatronun onarımı ve de kentin birçok işleri için servetinden bağışlamaya söz verdiği para için onurlandırdığı bilinmektedir. Çalışmada, Tiberius döneminde özellikle Ksanthos Vadisindeki kentlerde görülen inşaat çalışmalarına ve bu bölgedeki kentlerde ortaya çıkan dinsel ve sosyal yaşamdaki değişikliklere neden olan olguya bir depremin neden olabileceği önerisi getirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tiberius, Livia, Lykia, Tlos, Deprem

* Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Antalya / Türkiye. E-mail: ertanyildiz@akdeniz.edu.tr ; https://orcid.org/0000-0001-8003-8698

WESTERN LYCIA IN THE TIBERIAN PERIOD: THE CASE OF TLOS

ABSTRACT

During the reign of Tiberius, cults of both Tiberius and Livia were established in Lycia. Although Lycia was not a Roman province at the time, several scholarly hypotheses have been advanced concerning the reasons for the introduction of these two cults. The prevailing views suggest either that Tiberius intervened to resolve a crisis affecting Lycia at the time, or that he abandoned the process of transforming Lycia into a Roman province . In addition to the foundation of these cults, some other changes are also observable in the religious and social life of Lycian cities during this period. Inscriptions from Tlos attestt to the discontinuation of the traditional subdivision of the citizen body into demes— Bellerophonteios, Sarpedonios, Iobateios, Malieus, and Aste/Astikos or Asteus. The same phenomenon is documented at the neighboring city of Xanthos. Moreover, under Tiberius, deities hitherto unattested in the region entered the civic cult: at Tlos the ancestral god Kronos, and at Xanthos the ancestral god of the city itself. A recently discovered inscription from Tlos has further confirmed that the subscription list for the construction of the theater, previously attributed to the Augustan period, should instead be dated to the reign of Tiberius. This inscription explicitly records that, following the construction or repair of the theater, the building was dedicated to Tiberius and to Livia, who is here honored with the title Sebaste. Similarly, in the Tiberian period the demos of Patara honored its citizen Polyperchon, who had pledged substantial funds from his own fortune for a festival in honor of Caesar Germanicus, for the restoration of the theater, and for various other civic projects.

This study hypothesizesthat the extensive building activity in the cities of the Xanthos valley during the reign of Tiberius, along with concurrent religious and social transformations, may have been prompted by an earthquake.

Keywords: Tiberius, Livia, Lycia, Tlos, Earthquake

